

Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan käynnistäminen

Yhdyskuntalautakunta 07.10.2025 § 147

Valmistelija liikenneinsinööri Valtteri Partanen

Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito on nykytilanteessa toteutettu koko kunnan kattavassa alueurakkamuodossa. Talvikunnossapitoon kuuluvat lumen ja jään poistaminen, liukkaudentorjunta sekä liukkaudentorjunnassa käytettävien materiaalien poiskerääminen. Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito kuuluu osaksi kunnalle, osaksi tontin tai muun alueen omistajalle laissa säädetyn mukaisesti. Yksityisteistä annetun lain (560/2018) mukaan kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi.

Hankinnan tausta:

Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito jakautuu nykytilanteessa viiteen urakka-alueeseen:

Eteläinen alue
Pohjoinen alue
Alue 6
Alue 7
Alue 8

Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy on vuonna 2022 kilpailuttanut Lempäälän kunnan Yhdyskunnan palvelualueen toimeksiannosta Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon (Eteläinen ja Pohjoinen alue). Tarjouspyyntö julkaistiin 10.2.2022 Cludia Kilpailutus -järjestelmän kautta julkisten hankintojen ilmoituskanava HILMA:ssa avoimella menettelyllä. Tarjousten vastaanottamisen määräaika oli 13.3.2022 klo 23.59.

Hankinta sisältää Lempäälän kunnan katujen, jalankulku- ja pyörävylien, pysäkkien, alikulkupaikkojen, puistokäytävien ja yleisten parkkialueiden ymv. ja Lempäälän kunnan Pohjoisella sekä Eteläisellä alueella sijaitsevien katujen/yksityisteiden talvikunnossapidon. Hankinta pitää sisällään sopimuskauden ajalle 1.10.2022 – 30.9.2025 ja optiovuodet ajalle 1.10.2025 – 30.9.2026 sekä 1.10.2026 – 30.9.2027.

Hankinta on jaettu neljään (4) osaan. Osat muodostuvat seuraavasti:

OSA 1: Eteläinen alue: kadut.
OSA 2: Pohjoinen alue: kadut
OSA 3: Eteläinen alue: yksityistiet
OSA 4: Pohjoinen alue: yksityistiet

Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 12.04.2022 § 57-60 päättänyt Eteläisen sekä Pohjoisen alueen talvikunnossapidon hankinnasta ajalle 1.10.2022 – 30.9.2025 (OSA 1-4).

Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 21.05.2025 § 66 päättänyt Eteläisen ja Pohjoisen katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitoalueiden ensimmäisen optiovuoden käytöstä ajalle 1.10.2025 – 30.9.2026.

Yhdyskunnan palvelualue on toukokuussa 2020 kilpailuttanut urakka-alueiden 6, 7 ja 8 katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon. Hankinta piti sisällään mahdollisuuden optiovuosien käyttöön 1.11.2023-30.4.2026. Yhdyskuntalautakunta on päättänyt alueiden 6, 7 ja 8 osalta optiovuosien 2023-2026 käytöstä kokouksessaan 02.05.2023 § 76.

Tarve:

Huomioiden alueiden 6,7 ja 8 sopimuskauden päättymisen keväällä 2026, yhdyskunnan palvelualue on alkuvuodesta 2026 uudelleenkilpailuttamassa Lempäälän kunnan talvikunnossapidon kaikkien alueiden osalta, jotta aluekohtainen kilpailutuskierro saadaan tasoittumaan. Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon uusi sopimuskausi tuleville vuosille olisi täten voimassa 1.10.2026 alkaen kattaa kaikki kunnan urakka-alueet.

Ennakkovaikutusten arviointi:

Pykälän liitteenä on hankinnan käynnistämistä varten tehty toimielinpäätösten laaja ennakkovaikutusten arviointi (EVA), jossa on erityisesti tarkasteltu eri urakkamuotojen kustannusvertailua kokonaistaloudellisesti edullisimman urakkamuodon löytämiseksi. Ennakkovaikutusten arviointi tehtiin kolmea vaihtoehtoa peilaten, joista yksi oli nykytilanteen kausihintainen alueurakkajako. Hankinnan alueellisen luonteen vuoksi katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidossa on käytettävä osa-aluepohjaista alueurakkajakoa.

Ennakkovaikutusten arvioinnin perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi urakkamuodoksi katsottiin päätösvaihtoehto 1 (VE1).

Liitteet:

Toimielinpäätösten laaja ennakkovaikutusten arviointi – Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan käynnistäminen

Oheismateriaali:

Kunnossapitoalueet 2024-2025

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön osa I, 5 luvun 12 §:n mukaan lautakunta käy merkittävässä asioissa lähetekeskustelun ennen asian valmistelun aloittamista.

Lempäälän kunnan hallintosäännön 5 luvun 6 §:n mukaan toimielin tai viranhaltija voi siirtää sille tässä hallintosäännössä määrättyä toimivaltaa edelleen alaiselleen viranomaiselle. Se, jolle toimivaltaa on edelleen siirretty, ei voi enää siirtää toimivaltaa edelleen.

Lisätietoja: infrapäälikkö, p. 050 383 9422

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää:

1. käynnistää katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan selostusosassa esitetyn mukaisesti.

2. siirtää sille kuuluvaa toimivaltaansa yhdyskuntajohtajalle katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankintapäätöksestä yli EU-kynnysarvon (221 000 €) ylittävässä palveluhankinnassa.

Käsittely

Keskustelun kuluessa yhdyskuntalautakunnan varajäsen Mikko Tappura teki seuraavan palautusesityksen:

"Ehdotan, että asia palautetaan valmisteluun. Evästyksenä: Nykyinen aluejako säilytetään, paikallisten yrittäjien mahdollisuudet osallistua kilpailutukseen kalustollaan selvitetään, ajoratojen ja niiden yhteydessä olevien kevyenliikenteenväylä väylien yhtäaikaista aurausta ja muu hoito selvitetään. Kilpailutuksen kriteerit ja lopputulos päätetään lautakunnan toimesta."

Lautakunnan jäsen Pirkko Harsia kannatti Mikko Tappuran esitystä asian palauttamisesta valmisteluun.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta valmisteluun, mikä lopettaisi asian käsittelyn, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavan asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Mikko Tappuran esitystä asian palauttamisesta valmisteluun äänestävät EI. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä (Miettinen Ari, Seipiharju Sini, Silen Meeri) ja 7 EI-ääntä (Tappura Mikko, Harsia Pirkko, Nevalainen Anu, Niemi Veijo, Rask Virva-Mari, Tiensuu Heli, Palokangas Juho).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 3-7 Mikko Tappuran esitys asian palauttamisesta valmisteluun on tullut lautakunnan päätökseksi.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta päätti, että asia palautetaan valmisteluun.

Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala saapui kokoukseen klo 16.11 ennen tämän pykälän käsittelyä ja oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Tiedoksi

Kunnossapitotyönjohtaja, rakennuttajahortonomi, infrarakennuttajainsinööri, kunnossapitotyöntekijä, vihertyönjohtaja, suunnitteluinsinööri, suunnitteluavustaja/karttamerkinnät

Yhdyskuntalautakunta 13.01.2026 § 11
790/02.08.00/2025

Valmistelija liikenneinsinööri Valtteri Partanen

Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito on nykytilanteessa toteutettu koko kunnan kattavassa alueurakkamuodossa. Talvikunnossapitoon kuuluvat lumen ja jään poistaminen, liukkaudentorjunta sekä liukkaudentorjunnassa käytettävien materiaalien poiskerääminen. Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/1978) mukaan katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito kuuluu osaksi kunnalle, osaksi tontin tai muun alueen omistajalle laissa säädetyn mukaisesti.

Yksityisteistä annetun lain (560/2018) mukaan kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi.

Hankinnan tausta:

Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapito jakautuu nykytilanteessa viiteen urakka-alueeseen:

Eteläinen alue
Pohjoinen alue
Alue 6
Alue 7
Alue 8

Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy on vuonna 2022 kilpailuttanut Lempäälän kunnan Yhdyskunnan palvelualueen toimeksiannosta Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon (Eteläinen ja Pohjoinen alue). Tarjouspyyntö julkaistiin 10.2.2022 Cludia Kilpailutus -järjestelmän kautta julkisten hankintojen ilmoituskanava HILMA:ssa avoimella menettelyllä. Tarjousten vastaanottamisen määräaika oli 13.3.2022 klo 23.59.

Hankinta sisältää Lempäälän kunnan katujen, jalankulku- ja pyöräväylien, pysäkkien, alikulkupaikkojen, puistokäytävien ja yleisten parkkialueiden ymv. ja Lempäälän kunnan Pohjoisella sekä Eteläisellä alueella sijaitsevien katujen/yksityisteiden talvikunnossapidon. Hankinta pitää sisällään sopimuskauden ajalle 1.10.2022 – 30.9.2025 ja optiovuodet ajalle 1.10.2025 – 30.9.2026 sekä 1.10.2026 – 30.9.2027.

Hankinta on jaettu neljään (4) osaan. Osat muodostuvat seuraavasti:

OSA 1: Eteläinen alue: kadut.
OSA 2: Pohjoinen alue: kadut
OSA 3: Eteläinen alue: yksityistiet
OSA 4: Pohjoinen alue: yksityistiet

Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 12.04.2022 § 57-60 päättänyt Eteläisen sekä Pohjoisen alueen talvikunnossapidon hankinnasta ajalle 1.10.2022 – 30.9.2025 (OSA 1-4).

Yhdyskuntalautakunta on kokouksessaan 21.05.2025 § 66 päättänyt Eteläisen ja Pohjoisen katujen ja yksityisteiden talvikunnossapitoalueiden ensimmäisen optiovuoden käytöstä ajalle 1.10.2025 – 30.9.2026.

Yhdyskunnan palvelualue on toukokuussa 2020 kilpailuttanut urakka-alueiden 6, 7 ja 8 katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon. Hankinta piti sisällään mahdollisuuden optiovuosien käyttöön 1.11.2023-30.4.2026. Yhdyskuntalautakunta on päättänyt alueiden 6, 7 ja 8 osalta optiovuosien 2023-2026 käytöstä kokouksessaan 02.05.2023 § 76.

Yhdyskuntalautakunta päätti kokouksessaan 07.10.2025 § 147 palauttaa asian valmisteluun seuraavin ohjein:

- Nykyinen aluejako säilytetään
- Selvitetään paikallisten yrittäjien mahdollisuudet osallistua kilpailutukseen omalla kalustollaan
- Selvitetään ajoratojen ja kevyen liikenteen väylien yhtäaikainen auraus ja hoito

- Lautakunta päättää kilpailutuksen kriteerit ja lopputuloksen

Päätöksen seurauksena järjestettiin avoin infotilaisuus 19.11.2025 Lempäälä-talon kirjastossa yhteistyössä Lempäälän kunnan ja Kuntien Hankintapalvelut Oy:n kanssa. Tilaisuus toimi myös alustavana markkinavuoropuheluna ennen tarjouspyynnön valmistelua. Tilaisuudessa esiteltiin katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon alueurakoiden nykytilanne, joihin paikallisilla toimijoilla oli mahdollisuus esittää näkemyksiään ja kehitysehdotuksia mm. urakkamuodosta, talvikunnossapidon laatuvaatimuksista sekä valvonnasta. Tilaisuudessa nähtiin erityisen positiivisena joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn reittien erottaminen omaksi urakakseen sekä ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annettuun lakiin (740/2021) perustuvien kalustovaatimusten sisällyttäminen tarjouspyyntöön laatupisteytyksellä tai prosenttiosuudella. Tarkempi yhteenveto tilaisuudesta löytyy pykälän liitteenä.

Markkinavuoropuhelu toimijoiden kanssa jatkaa tarjouspyynnön valmistelun aikana. Nykyisellä aluejaolla on mahdollista toteuttaa joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn reittien tehostettua talvikunnossapitoa päivittämällä laatuvaatimuksia. Luokituksen pohjana käytetään Nysse-liikenteen nykyisen runkolinjaston reittejä sekä Lempäälän kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmassa esitettyä pyöräliikenteen tavoiteverkkoa. Joukkoliikennereittien talvikunnossapitoon kuuluu jatkossa myös pysäkkiympäristön läheisyydessä tehtävät toimenpiteet, jotta kunnossapitourakoiden rajapintoja ei syntyisi ajoradan ja pysäkin välille.

Nykytilanteen kunnossapitoluokat ovat:

Kadut ja yksityistiet:

- I-luokka (vilkkaat pääkadut, 3 cm)
- II-luokka (muut kokooja- ja pääkadut, 5 cm)
- III-luokka (tonttikadut ja yksityistiet, 8 cm)

Kevyen liikenteen väylät ja jalkakäytävät:

- A+ (pääreitit, 3 cm)
- A (pääreitit, 3 cm)
- B (muut väylät, 5 cm)

Ajoratojen sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien yhtäaikainen auraus sekä muu talvihoito huomioidaan alueurakan tehtäväkorteissa esitettävien laatuvaatimusten kautta.

Tarve:

Huomioiden alueiden 6,7 ja 8 sopimuskauden päättymisen keväällä 2026, yhdyskunnan palvelualue on alkuvuodesta 2026 uudelleenkilpailuttamassa Lempäälän kunnan talvikunnossapidon kaikkien alueiden osalta, jotta aluekohtainen kilpailutuskierro saadaan tasoittumaan. Lempäälän kunnan katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon uusi sopimuskausi tuleville vuosille olisi täten voimassa 1.10.2026 alkaen kattaen kaikki kunnan urakka-alueet. Alueurakoiden tarjouspyynnöt pyritään julkaisemaan helmi-maaliskuussa 2026 ja hankintapäätös pyritään tekemään huhti-toukokuussa 2026.

Ennakkovaikutusten arviointi:

Pykälän liitteenä on hankinnan käynnistämistä varten tehty toimielinpäättösten laaja ennakkovaikutusten arviointi (EVA), jossa on erityisesti tarkasteltu eri urakkamuotojen kustannusvertailua kokonaistaloudellisesti edullisimman urakkamuodon löytämiseksi. Laaja ennakkovaikutusten arviointi on päivitetty yhdyskuntalautakunnan kokouksessa 07.10.2025 § 147 päätetty ohjeistus sekä 19.11.2025 pidetystä markkinavuoropuhelusta saadut syötteet huomioiden.

Ennakkovaikutusten arviointi tehtiin kolmea vaihtoehtoa peilaten, joista yksi oli nykytilanteen kausihintainen alueurakkajako. Hankinnan alueellisen luonteen vuoksi katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidossa on käytettävä osa-aluepohjaista alueurakkajakoa.

Ennakkovaikutusten arvioinnin perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimmaksi urakkamuodoksi katsottiin päätösvaihtoehto 1 (VE1).

Liitteet

Toimielinpäättösten laaja ennakkovaikutusten arviointi – Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan käynnistäminen (päivitetty 30.12.2025)

Kunnossapitoalueet 2025-2026

Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon markkinavuoropuhelutilaisuuden yhteenveto (ei julkaista internetissä)

Oheismateriaali

Katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan käynnistäminen – esitysmateriaali (ei julkaista internetissä)

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön osa I, 5 luvun 12 §:n mukaan lautakunta käy merkittävässä asioissa lähetekeskustelun ennen asian valmistelun aloittamista.

Lisätietoja: infrapäällikkö Tiina Pekkala, puh. 050 383 9422, sähköpostit ovat muotoa etunimi.sukunimi@lempaala.fi

Esittelijä

Yhdyskuntajohtaja

Päätösehdotus

Yhdyskuntalautakunta päättää käynnistää katujen ja yksityisteiden talvikunnossapidon hankinnan selostusosassa esitetyn mukaisesti.

Käsittely

Keskustelun kuluessa yhdyskuntalautakunnan 2. varapuheenjohtaja Matti Kärki teki seuraavan palautusesityksen:

”Ehdotan, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun, jossa otetaan huomioon pienten ja paikallisten yrittäjien mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun sekä oikeudenmukainen hinnoittelu niin kunnan kuin yrittäjien näkökulmasta:

1. Aluejako. Keskustelutilaisuudessa sekä kirjallisesti yrittäjät ovat ilmaisseet, että alueita tulisi olla 8-10. Tämä otetaan valmistelun pohjaksi.
2. Tienhoitotyöstä maksettava korvaus tulee perustua suoritettuun työhön. Vaihtoehtona esitän suoriteperusteista mallia, kuten

aurausneliömetrihinnoittelua, tai hybridimallia, jossa suurin osa korvauksesta on sidottu todelliseen suoritukseen. Käytännössä hybridi voisi olla esimerkiksi sellainen, että kiinteä vuosihinta sisältäisi 10 lumenaurauskertaa ja viisi hiekoitusta. Loput näiden kynnysmäärien ylittävät talvihoitotyöt tehtäisiin aurasneliömetri-, tiehoitometri- taikka tuntihintapohjaisesti.

3. Päästövaatimustaso Stage 4 / Euro 6 on liian kunnianhimoinen. Sulkee liian paljon käyttökelpoista kalustoa, eikä koneiden jatkuva uusiminen tue kestävää kehitystä. Esitän päästöluokituskriteerien poistamista tai pysymistä entisellä luokitustasolla.
4. Hiekanpoisto talvihoidon jälkeen tulee eriyttää tästä omaksi harjaus- ja pesutöiden tarjouskilpailuksi.

Näillä muutoksilla varmistamme, että kilpailutus on oikeudenmukainen, läpinäkyvä ja annamme myös pienemmille yrittäjille mahdollisuuden osallistua tarjouskilpailuun”

Lautakunnan jäsen Virva-Mari Rask kannatti Matti Kärjen esitystä asian palauttamisesta valmisteluun.

Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta valmisteluun, mikä lopettaisi asian käsittelyn, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavan asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Matti Kärjen esitystä asian palauttamisesta valmisteluun äänestävät EI. Yhdyskuntalautakunta hyväksyi puheenjohtajan ehdotukset yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 2 JAA-ääntä (Havukainen Heikki, Seppälä Jani) ja 9 EI-ääntä (Kärki Matti, Harsia Pirkko, Nevalainen Anu, Niemi Veijo, Rask Virva-Mari, Ropponen Sampo, Silen Meeri, Tiensuu Heli, Palokangas Juho).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 2-9 Matti Kärjen esitys asian palauttamisesta valmisteluun on tullut lautakunnan päätökseksi.

Päätös

Yhdyskuntalautakunta päätti, että asia palautetaan valmisteluun.

Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala oli asiantuntijana läsnä tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että infrapäällikkö Tiina Pekkala poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.38.

Tiedoksi

Kunnossapitotyönjohtaja, rakennuttajahortonomi, infrarakennuttajainsinööri, kunnossapitotyöntekijä, vihertyönjohtaja, suunnitteluinsinööri, suunnitteluavustaja/karttamerkinnät, Kuntien Hankintapalvelut Oy/hankinta-asiantuntija